

Uchwała Nr .....
Rady Miejskiej w Morągu
z dnia .....

w sprawie: **uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2014 – 2018.**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2013 poz. 594 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r., nr 180, poz. 1493 ze zm.), Rada Miejska w Morągu uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2014 -2018 w brzmieniu załącznika do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Morąga.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie do projektu uchwały Rady Miejskiej w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2014 – 2018.

Stosownie do art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Realizacja w/w zadania ma charakter obligatoryjny.

BURMISTRZ
Thadusz Sobierajski

Załącznik
do Uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Morągu
z dnia .....

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2014 – 2018

MORAĞ, MARZEC 2014 R

Spis treści

Wstęp	3
1. Podstawy prawne programu.	4
2. Diagnoza problemu przemocy w Gminie Morąg.	4
3. Zasoby Gminy.	6
4. Cele programu	6
5. Realizatorzy programu	8
6. Oczekiwane rezultaty działań zawarte w programie	8
7. Monitorowanie i ewaluacja programu	9
8. Finansowanie programu	9

WSTĘP

Przez przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne osób dotkniętych przemocą.

Przemoc domowa jest często problemem ukrytym, któremu towarzyszą inne dysfunkcje w rodzinie.

Z punktu widzenia prawa przemoc uznawana jest za przestępstwo, co zobowiązuje służby policyjne i wymiar sprawiedliwości do interweniowania, podejmowania działań na rzecz ochrony ofiar, ścigania i karania. Aspekt psychologiczny zwraca uwagę na mechanizmy przemocy w rodzinie, na relacje między ofiarą i sprawcą, na odczuwane przez ofiary skutki przemocy a także na możliwości wyjścia z przemocy. Spojrzenie od strony moralnej odwołuje się do wartości takich jak poszanowanie życia ludzkiego, zdrowia i godności ludzkiej. Zaś z punktu widzenia społecznego zwracają uwagę na funkcjonujące mity i stereotypy usprawiedliwiające zachowania przemocowe.

Wyróżnia się pięć podstawowych form przemocy w rodzinie:

- *fizyczną* – najbardziej widoczną i trudną do ukrycia, od szturchania, popychania, ciągnięcia za włosy aż po zachowania powodujące ostre urazy fizyczne wymagające hospitalizacji,
- *psychiczną* – najtrudniejszą do udowodnienia, charakteryzującą się ignorowaniem potrzeb, krytykowaniem poglądów, zazdrością, ograniczaniem kontaktów z bliskimi, oskarżaniem, poniżaniem, wyśmiewaniem, upokarzaniem, szantażowaniem, stosowaniem gróźb,
- *materialną* – uniemożliwiająca podjęcie pracy, dostępu do wspólnych środków finansowych i dóbr materialnych, niszczeniem własności, nie łożeniem na utrzymanie rodziny i domu,
- *seksualną* – poprzez przedmiotowe traktowanie drugiej osoby w celu zaspokojenia własnych potrzeb seksualnych, zmuszanie do nieakceptowanych przez partnera praktyk i zachowań seksualnych (od sytuacji zmuszania do oglądania pornografii po gwałt),
- *zaniedbanie* – najczęściej stosowane wobec dzieci a objawiające się niezaspokojeniem ich podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych. O zaniedbaniu mówimy też gdy dziecko jest odrzucone emocjonalnie, rodzice nie wyrażają zainteresowania jego rozwojem, problemami a także zdrowiem i higieną

Skuteczne przeciwdziałanie przemocy domowej wymaga współpracy i współdziałania instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą rodzinie i dziecku. Współpraca ta winna polegać na diagnozowaniu i identyfikowaniu problemu w rodzinie, podejmowaniu interwencji, niesieniu pomocy konkretnemu dziecku czy rodzinie ale również na wspólnym wypracowywaniu strategii pomocy przez interdyscyplinarny zespół profesjonalistów.

1. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

1. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006 - 2016
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.),
3. ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2012 r. poz. POZ.1356, ze zm.)
4. ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tj. Dz.U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.),
5. ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r. poz. 594),
6. ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, ze zm.),
7. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.),
8. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, ze zm.),
9. ustawa z dnia 25 lutego 1964 R. Kodeks rodzinny i Opiekuńczy (Dz.U. z 2012 r. poz. 788, ze zm.),
10. ustawa z 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 1997 r. nr 89, poz. 555, z późn.zm)
11. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2010r. Nr 234, poz. 1536)

2. DIAGNOZA

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, iż w 2013 roku 58 rodzin znalazło się w sytuacji kryzysowej w związku z przemocą w rodzinie i wymagało specjalistycznego wsparcia psychologicznego, prawnego, socjalnego. Ofiarami przemocy w rodzinie są współmałżonkowie – kobiety. W 10 rodzinach bezpośredniej przemocy psychicznej doświadczały nieletnie dzieci, będące świadkami przemocy fizycznej swoich rodziców jak również doznający poniżania, wyszydzania, wyśmiewania, zaniżania ich godności osobistej.

W 2012 r. Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych w Warszawie, na zlecenie Gminy Morąg, przeprowadziło na terenie Gminy Morąg badania ankietowe celem określenia m.in. postaw mieszkańców wobec potencjalnych problemów społecznych związanych z przemocą w rodzinie. Badania ankietowe przeprowadzone zostały wśród respondentów reprezentujących m.in. dorosłych mieszkańców Gminy oraz uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych.

Dorośli mieszkańcy Gminy Morąg w zdecydowanej większości są przekonani co do tego, iż kary fizyczne i surowe traktowanie dziecka nie stanowią dobrej metody wychowawczej. W wyniku badań zidentyfikowano dużą grupę dorosłych, którzy są zwolennikami rygorystycznego wychowania dzieci. Potwierdza to fakt, iż 22% przebadanych uważa, że dziecko powinno bać się rodziców, bo wtedy łatwiej jest uzyskać posłuszeństwo i szacunek.

Procedura Niebieskiej Karty

Procedura NK	2013	2012	2011
<i>Liczba założonych Niebieskich Kart ogółem</i> w tym przez:	48	27	41
✓ Policję	33	20	21
✓ MOPS	8	4	20
✓ GKRPA	6	0	0
✓ Oświatę	1	3	0
✓ Służbę zdrowia	0	0	0

Interwencje domowe funkcjonariuszy Policji

Interwencje domowe	2013	2012
<i>Liczba interwencji domowych ogółem</i> w tym:	579	427
✓ Wszczęcie postępowania o znęcanie się w tym zakończonych:	46	37
✓ aktem oskarżenia	16	18
✓ umorzonych z powodu braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnionego czynu	18	15
✓ w toku dalszego postępowania	2	4

Formy oddziaływań wobec sprawców przemocy w 2013 r. (źródło MOPS)

Wobec sprawców przemocy zostały zastosowane następujące formy izolacji:

- ✓ wobec 5 sprawców zastosowany został areszt,
- ✓ 5 sprawców pozbawionych zostało wolności, w tym wobec 3 orzeczono karę w zawieszeniu,
- ✓ wobec 1 sprawcy Sąd orzekł eksmisję.

3. ZASOBY GMINY

Na terenie Morąga funkcjonują służby, które w ramach swoich kompetencji realizują zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Są to:

- Komisariat Policji w Morągu
- Prokuratura Rejonowa w Ostródzie Oddział Zamiejscowy w Morągu
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powołany przez Burmistrza Morąga
- Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy, w którym zatrudnieni są m.in. psycholog, prawnik, pedagog,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu zatrudniający pracowników socjalnych i radcę prawnego, psychologa i psychoterapeutę
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Morągu.

Realizując zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie instytucje te współpracują z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Strażą Miejską, placówkami oświatowymi, placówkami służby zdrowia, Sądem Rejonowym w Ostródzie Wydziałami: Rodzinnym i Karnym, z kuratorami zawodowymi i społecznymi, asystentami rodziny i organizacjami pozarządowymi.

4. Cele programu

Cel główny

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ograniczanie przyczyn i skutków zjawiska przemocy na terenie Gminy Morąg.

Cele szczegółowe

Cel 1. Wszechstronne wsparcie rodzin dotkniętych przemocą, opracowanie programów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Organizowanie pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej, pedagogicznej i materialnej w ramach działalności i kompetencji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, gminnych placówek oświatowych.
2. Podejmowanie wspólnych przedsięwzięć z instytucjami, służbami, organizacjami pozarządowymi („dobre praktyki”), wymiana doświadczeń i wiedzy.
3. Tworzenie grup wsparcia dla rodzin zagrożonych/dotkniętych przemocą w rodzinie.
4. Organizowanie warsztatów specjalistycznych dla osób dotkniętych przemocą (rozwój oddziaływań terapeutycznych ukierunkowanych na osoby dotknięte przemocą w rodzinie i osoby stosujące przemoc w rodzinie)
5. Opracowanie ramowego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
6. Opracowywanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Działania te będą realizowane w oparciu o następujące założenia:

- Sporządzaniu diagnozy tzw. „grup ryzyka”;
- Poszerzaniu wiedzy na temat skutków przemocy w rodzinie;
- Zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych;
- Propagowaniu prawidłowych wzorców rodzicielskich;
- Nabywaniu umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.
- Organizację innowacyjnych form spędzania wolnego czasu, happeningi, imprezy rekreacyjne, różne formy aktywności uwzględniające indywidualne zainteresowania dzieci i młodzieży, dodatkowe zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne dla dzieci i młodzieży ukierunkowane na zdobycie umiejętności radzenia sobie z sytuacją kryzysową.

Cel 2. Zwiększenie kompetencji i kwalifikacji pracowników służb, instytucji, organizacji pozarządowych (w szczególności pracowników oświaty, służby zdrowia, pomocy społecznej, policji, sądów, prokuratury i innych) specjalizujących się w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Morąg.

Działania:

1. Organizowanie wewnętrznych szkoleń interdyscyplinarnych w zakresie udzielania pomocy ofiarom przemocy.
2. Udział w szkoleniach organizowanych przez podmioty zewnętrzne, finansowanych ze środków własnych Gminy (z budżetu MOPS, GKRPA, placówek oświatowych).
3. Organizowanie szkoleń z zakresu procedury Niebieskiej Karty oraz udział członków Zespołu/grupy Interdyscyplinarnego w szkoleniach organizowanych przez inne podmioty.
4. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, sądami w sprawie kierowania sprawców przemocy na szkolenia korekcyjno-edukacyjne.

Działania te będą realizowane w oparciu o następujące założenia:

- Organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń, co najmniej jeden raz w kwartale przez MOPS, Policję, GKRPA i pedagogów szkolnych lub z inicjatywy innych instytucji zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.
- Organizowanie szkoleń przy współudziale przedstawicieli sądu (sędziowie, kuratorzy zawodowi i społeczni), asystentów rodziny.
- Finansowanie szkoleń dla pracowników samorządowych ze środków własnych jednostek i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (w ramach możliwości finansowych GKRPA sfinansowanie co najmniej jeden raz w roku szkolenia dla wszystkich członków Zespołu Interdyscyplinarnego w tym samym miejscu i czasie).

Cel 3. Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości wsparcia

Działania:

1. Organizowanie i udział samorządu gminnego w kampaniach społecznych dotyczących zjawiska przemocy.
2. Opracowywanie i upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych i szkoleniowych dotyczących przemocy w rodzinie.
3. Organizowanie konferencji, warsztatów, szkoleń i pogadań w zakresie problematyki przemocy w rodzinie.
4. Promowanie stylu życia i form komunikacji służących poprawie relacji społecznych i wzmocnieniu więzi rodzinnych.
5. Aktualizowanie w internecie bazy danych o placówkach udzielających wsparcia z zakresu pomocy społecznej i formach świadczonych usług.
6. Współpraca z mediami lokalnymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania te będą realizowane w oparciu o następujące założenia:

- Organizowanie kampanii społecznych, konkursów, konferencji, spotkań i pogadań ze społecznością lokalną – na zebraniach z mieszkańcami, członkami organizacji pozarządowych.
- Podejmowanie współpracy z lokalnymi mediami.

5. REALIZATORZY PROGRAMU:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Morągu.
3. Komisariat Policji w Morągu.
4. Placówki edukacyjne.
5. Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna w Morągu.
6. Organizacje pozarządowe.
7. Urząd Miejski w Morągu.
8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie.

6. OCZEKIWANE REZULTATY DZIAŁAŃ ZAWARTYCH W PROGRAMIE

1. Wypracowanie w Gminie spójnego i efektywnego systemu pomagania osobom i rodzinom z problemami przemocy.
2. Wdrażanie i kontynuowanie programów edukacyjnych i informacyjnych, wspierających i terapeutycznych, kierowanych do ofiar przemocy oraz korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w celu zapobiegania nasilaniu zjawiska przemocy, łagodzenia bądź eliminowania jej skutków oraz zapobiegania kolejnym aktom przemocy w rodzinie.
3. Wypracowanie modelu współpracy między instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rodziny w celu zapobiegania jej dysfunkcjom.
4. Zwiększenie liczby szkoleń dla przedstawicieli różnych grup zawodowych na temat diagnozowania przemocy i podejmowania interwencji
5. Zwiększenie liczby badań dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie
6. Wzrost wiedzy i wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

7. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Ocenić podlegać będzie stopień realizacji celów oraz zaangażowanie realizatorów poszczególnych zadań, w tym projektów i inicjatyw, jak również efektywność współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz osób i rodzin z problemami przemocy.

Wskaźnikami podlegającymi monitorowaniu zadania będą:

1. Ilość udzielonych porad prawnych,
2. Ilość podjętych procedur w zakresie Niebieskiej Karty.
3. Ilość udzielonych porad prawnych, psychologicznych, pedagogicznych.
4. Liczba osób uczestniczących w konsultacjach ze specjalistami.
5. Ilość działań interdyscyplinarnych z zakresu przemocy w rodzinie
6. Ilość programów i liczba osób w nich uczestniczących.
7. Ilość przeprowadzonych szkoleń i liczba osób przeszkolonych
8. Liczba zorganizowanych kampanii społecznych.
9. Ilość opracowanych i upowszechnionych materiałów edukacyjno-informatycznych.
10. Liczba przeprowadzonych konferencji, pogadanek, warsztatów, szkoleń oraz liczba osób biorących w nich udział.

8. FINANSOWANIE PROGRAMU

Działania podejmowane w ramach realizacji programu, związane z osiągnięciem wyznaczonych celów, finansowane będą ze środków budżetu Gminy. Przewiduje się również współudział środków z budżetu państwa oraz pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej w ramach działań wspólnotowych.